Vi vil vende bøtten!

Videnscenter for Knoglesundhed vil tage den store pensel i brug i bestræbelserne på at fremme knoglesundheden for osteoporoseramte.

"Vi har store udfordringer med knogleskørhed. Vi udreder kun hver femte af dem, der lever med sygdommen. Hvordan kan det være??," spørger leder af Videnscenter for Knoglesundhed, overlæge Mette Friberg Hitz fra Sjællands Universitetshospital i Køge, retorisk.

Årsagen til den lave opsporingsgrad inden for knogleskørhed er aldrig blevet systematisk undersøgt. Ifølge Mette Friberg Hitz er det imidlertid vigtigt at få klarhed over, hvor barriererne ligger for at få udredt patienterne, så der kan blive lagt en strategi for forbedring af forholdene.

"En sådan undersøgelse er et eksempel på de typer af opgaver, som Videnscenter for Knoglesundhed vil tage sig af. Alle de områder, vi arbejder med, skal kunne udmønte sig i konkret og umiddelbar handling til gavn for patienterne. Det er et af formålene. Vi arbejder med den store pensel. Om emner, hvor vi kan gøre noget i fællesskab – tværsektorielt og på landsplan", fortæller Mette Friberg Hitz, der sammen med den faglige styregruppe beslutter, hvilke emner der skal tages op – og i hvilken rækkefølge.

Styregruppens medlemmer udgøres af forskere og specialister fra alle landets fem regioner. Opgaven med afklaring af årsagerne til den lave opsporingsrate af knogleskørhed løses i et Phd-samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed.

Bedre formidling af viden

Et godt gæt er, ifølge Mette Friberg Hitz, at den lave opsporingsgrad af knogleskørhed skyldes utilstrækkelig viden om sygdom og risikofaktorer hos læger, borgere med og uden diagnosen og de mange øvrige aktører inden for sundheds- og plejesektoren.

"Derfor er det også en del af selve strategien bag Videnscenter for Knoglesundhed, at vi bliver bedre til at formidle viden, så den kan gøre størst mulig gavn. Også på det område har vi indgået samarbejde med en ekstern part – nemlig Institut for Kommunikation på Roskilde Universitet, RUC. Sammen med RUC skal vi afklare, hvordan vi bliver bedre og mere moderne i vores kommunikation, så vi måske kan gå fra 20/80 til 80/20, hvad opsporing angår. Vi vil vende bøtten", fastslår Mette Friberg Hitz.

Hvis bøtten for alvor skal vendes, skal det tværsektorielle samarbejde og samarbejdet på tværs af specialer - formentlig - blive bedre. Et samarbejde, der fx indebærer, at hjemmesygeplejersken, fysioterapeuten eller andre sundhedsprofesionelle, som er i kontakt med borgerne, bliver opmærksomme på risikofaktorer hos borgerne, og at ortopædkirurgen, der opererer et brækket håndled bliver opmærksom på risikoen for knogleskørhed som bagvedliggende årsag til bruddet. Og agerer på det. I den forbindelse er systematisk opsporing af brud – det, der kaldes Fracture Liason Service (FLS) – meget vigtigt.

> Knogleskørhed drukner lidt i andre kroniske sygdomme

"Umiddelbart ser jeg det tværsektorielle samarbejde som en af de største udfordringer, men jeg ved det jo ikke, før vi har en færdig analyse af barriererne for opsporing af knogleskørhed", siger Mette Friberg Hitz, der mener, at knogleskørhed drukner lidt i andre kroniske sygdomme, fordi man ikke mærker noget til den, før man får et brud:

"Selvom knogleskørhed er en folkesygdom, kommer den nok ofte langt ned på listen, hvis man fejler andre ting og endnu ikke selv har haft et brud. Derfor er det, at kommunikation er så vigtig. Hvordan formidler vi bedst til mennesker, der også har andre kroniske sygdomme, så de forstår, hvor vigtigt det er at passe på sine knogler, før ens livskvalitet bliver påvirket? Når den først er påvirket, er det meget nemmere at få folk til at forstå betydningen af medicin og livsstilsændringer, men det gælder jo om at kommunikere og trænge igennem, før det går så galt."

Leder af Videnscenter for Knoglesundhed, overlæge Mette Friberg Hitz, vil gå systematisk til værks, så langt flere, der lever med knogleskørhed, kan blive opsporet og sat i behandling. Foto: Camilla Hey

FAKTA

Videnscenter for Knoglesundhed:
er et forskningscenter, der på nationalt plan skal styrke samarbejdet om udredning og behandling af osteoporosepatienter på tværs af kommuner, almen praksis og sygehuse. Videnscenterets opgaver løses i tæt samarbejde med etablerede forskningsmiljøer i hele landet og med Osteoporoseforeningen.

Videnscenter for Knoglesundheds vision:

- At give patienter med osteoporose et bedre liv.
- At øge viden om knoglesundhed samt knogleskørhed hos den almene befolkning, patienter med knogleskørhed samt behandlere.
- At arbejde strategisk for bedre opsporing, udredning og behandling af patienter med knogleskørhed.

Videnscenter for Knoglesundhed havde officiel åbning den 6. september i år og er realiseret med støtte fra Ellab-Fonden.